

(א) כללית פ"ח משנה ה'
(ב) [בבבב] דף ק"ח
(ג) [בבבב] פ"ח [בבבב]
(ד) [בבבב] ק"ח [בבבב]
(ה) כללית פ"ח [בבבב]
(ו) לשון הגמ' לעיל ס"ח
(ז) עמוד ב.

הגהות הב"ח

(ח) תוס' ד"ה ע"ל וכו'
דקמ' ממתינ' דמומין
אלו' אלו כשרין:

גליון הש"ס

[מכתיב] גמרא או דלמא
ספוקי מספקא ליה.
ע' סנהדרין פ"ב ע"ב
מסו' ד"ה אלו אלו:

ליקוטי רש"י

הגנה הוא דאמר
חוששין לזרע האב.
אם שטת האב והן שום
אחד [בבבב] ספקא
ליה. אי חוששין לזרע
האב אי לא. פרי עם
האב אסור. לפי' היא
נת ממורה נקבה אין
מרישין עליה חמור שמה
חוששין לזרע האב ונחמ'
מרישין לזרע האב [בבבב]
ק"א. אודינה. אלו
[בבבב] כודינייתא.
פירוט [לפ"ל] ז.

הגהות יציונים

[א] צ"ל מיפישט
פשיטא וכו' רש"י
(גליון). וכו' בדפוס
של הגמרא: [ב] צ"ל
ואי' (גליון): [ג] דפוסים
מאחרים אי' [ד] איתה
בכל הכתי' והדפוסים.
ור"ל להספקא דמסיק
דרי' מספקא ליה בזה
(בארות המים): [ה] צ"ל
ומספקא אסר (דפוס)
שונעין: [ו] צ"ל [הב]
(גליון). כ"ה בכתי'
דק"ס: [ז] בן סוסיא
ודקאמר אלא מינה,
כדצ"ל והד"א (בארות
המים): [ח] צ"ל שיהא
יה ויברח (גליון):
[ט] צ"ל בוי' (גליון):
[י] מגיה דפוי' ידעתם
מתינתין דאלו מומין אלו
כשרין' [י"א] דפוס' היא
הוספת מהרש"ל:

אותו ואת בנו פרק המישי חולין

ע"מ

א ב ג ד ה ו ז ח ט י
כ ל מ נ ס ע פ צ ק ר ש
ת י"א י"ב י"ג י"ד י"ה י"ו
י"ז י"ח י"ט י"י י"יא י"יב
י"יג י"יד י"טו י"טז י"יז
י"יח י"יט י"כ י"כא י"כב
י"כג י"כד י"כה י"כו י"כז
י"כח י"כט י"ל י"לא י"לב
י"לג י"לד י"לה י"לו י"לז
י"לח י"לח י"לט י"לס
י"לסא י"לסב י"לסג
י"לסד י"לסה י"לסו
י"לסז י"לסח י"לסט

ולחנניה כתיב אותו וכתיב בנו. וא"ל ולשמוק מואתו ומנו
ולחננו בן וי"ל ללא מדכתיב את צנו ולא כתיב בן
קריש אלא בן נמי משמע כרוך אחריו: **בזה** דתימא אתי צד
בוס ומשתמש בו קמי"ל. לא דמי לחניו עבד ותלמי בן תורין (תנינא
דף ב:): דלסור בחנניה שפחה ותלמי צד

ואודא שמואל לטעמיה. דלית ליה חוששין צנהמות לזרע האב:
הנולדים מן הסוס. נקבה: אע"פ שאביהן חמור מותרין. פרד זכר בן
סוס נקבה עם פרדה נקבה צד סוס נקבה ולא אמרינן אחי לז סוס
ומשתמש בלז חמור שלז סוס וחמור יש צנהמה להא לא חיששין
ממה נפשך אי חוששין לזרע האב

ולחנניה כתיב אותו דמשמע זכר וכתיב בנו
מי שבנו כרוך אחריו דמשמע נקבה הלכך
נוהג בין בוכרים בין בנקבות אמר רב הונא
בר חייא אמר שמואל הלכתא כחנניה ואודא
שמואל לטעמיה (ד) דתנן ר' יהודה אומר
הנולדים מן הסוס אע"פ שאביהן חמור
מותרין זה בזה אבל הנולדים מן החמור עם
הנולדים מן הסוס אסורין ואמר רב יהודה
אמר שמואל זו דברי ר' יהודה דאמר (א) אין
חוששין לזרע האב אבל חכמים אומרים
כל מיני פרדות אחת הן (ב) מאן חכמים חנניה
הוא דאמר חוששין לזרע האב והאי בר
סוסיא וחמרא והאי בר חמרא וסוסיא כוליהו
חדא מינא נינהו איבעיא להו (ב) פשיטא (ב)
ליה לר' יהודה דאין חוששין לזרע האב (א) או
דלמא ספוקי מספקא ליה למאי נפקא מינה
למישרא פרי עם האם אי אמרת מיפישט
פשיטא ליה פרי עם האם שרי (אלא אי"ב)
אמרת ספוקי מספקא ליה פרי עם האם
אסור מאי ת"ש ר' יהודה אומר כל הנולדים
מן הסוס אע"פ שאביהן חמור מותרין זה
בזה היכי דמי אילימא דאבדה דהאי חמור
ואבדה דהאי חמור צריכא למימר אלא לאו
דאבדה דהאי סוס ואבדה דהאי חמור וקתני
מותרים זה עם זה אלמא מיפישט פשיטא
ליה לא לעולם דאבדה דהאי חמור ואבדה
דהאי חמור ודקאמרת צריכא למימר מהו
דתימא אתי צד דסוס משתמש בצד חמור
וצד חמור משתמש בצד סוס קמ"ל ת"ש
ר' יהודה אומר פרדה שתבעה אין מרישין
עליה לא סוס ולא חמור אלא מינה ואי אמרת
מפישט פשיטא ליה לרבע עליה מינא דאמה
דלא ידעינן מינא דאמה מאי ניהו והא אלא
מינה קתני הכי קאמר אין מרישין עליה
לא מין סוס ולא מין חמור לפי שאין יודעין
במינה וליברוק בסימנין דאמר אביי עבי
קליה בר חמרא צניף קליה בר סוסיא ואמר
רב פפא ר' רברבן אודינה וזוטרא גנובתיה
בר חמרא זוטרא אודינה ורבה גנובתיה
בר סוסיא הכא במאי עסקינן באלמת
וגידמת מאי הוי עליה ת"ש דאמר רב
הונא בר ריה דרב יהושע הכל מודין בפרי
עם האם שאסור לשמע מינה ספוקי
מספקא ליה ש"מ אמר ליה ר' אבא
לשמעיה הכי מעיילת לי כודינייתא בריספק
לי אבא

ולחנניה כתיב אותו וכתיב בנו. וא"ל ולשמוק מואתו ומנו
ולחננו בן וי"ל ללא מדכתיב את צנו ולא כתיב בן
קריש אלא בן נמי משמע כרוך אחריו: **בזה** דתימא אתי צד
בוס ומשתמש בו קמי"ל. לא דמי לחניו עבד ותלמי בן תורין (תנינא
דף ב:): דלסור בחנניה שפחה ותלמי צד

ולחנניה כתיב אותו וכתיב בנו. וא"ל ולשמוק מואתו ומנו
ולחננו בן וי"ל ללא מדכתיב את צנו ולא כתיב בן
קריש אלא בן נמי משמע כרוך אחריו: **בזה** דתימא אתי צד
בוס ומשתמש בו קמי"ל. לא דמי לחניו עבד ותלמי בן תורין (תנינא
דף ב:): דלסור בחנניה שפחה ותלמי צד

ולחנניה כתיב אותו וכתיב בנו. וא"ל ולשמוק מואתו ומנו
ולחננו בן וי"ל ללא מדכתיב את צנו ולא כתיב בן
קריש אלא בן נמי משמע כרוך אחריו: **בזה** דתימא אתי צד
בוס ומשתמש בו קמי"ל. לא דמי לחניו עבד ותלמי בן תורין (תנינא
דף ב:): דלסור בחנניה שפחה ותלמי צד

ולחנניה כתיב אותו וכתיב בנו. וא"ל ולשמוק מואתו ומנו
ולחננו בן וי"ל ללא מדכתיב את צנו ולא כתיב בן
קריש אלא בן נמי משמע כרוך אחריו: **בזה** דתימא אתי צד
בוס ומשתמש בו קמי"ל. לא דמי לחניו עבד ותלמי בן תורין (תנינא
דף ב:): דלסור בחנניה שפחה ותלמי צד

ולחנניה כתיב אותו וכתיב בנו. וא"ל ולשמוק מואתו ומנו
ולחננו בן וי"ל ללא מדכתיב את צנו ולא כתיב בן
קריש אלא בן נמי משמע כרוך אחריו: **בזה** דתימא אתי צד
בוס ומשתמש בו קמי"ל. לא דמי לחניו עבד ותלמי בן תורין (תנינא
דף ב:): דלסור בחנניה שפחה ותלמי צד

ולחנניה כתיב אותו וכתיב בנו. וא"ל ולשמוק מואתו ומנו
ולחננו בן וי"ל ללא מדכתיב את צנו ולא כתיב בן
קריש אלא בן נמי משמע כרוך אחריו: **בזה** דתימא אתי צד
בוס ומשתמש בו קמי"ל. לא דמי לחניו עבד ותלמי בן תורין (תנינא
דף ב:): דלסור בחנניה שפחה ותלמי צד

ולחנניה כתיב אותו וכתיב בנו. וא"ל ולשמוק מואתו ומנו
ולחננו בן וי"ל ללא מדכתיב את צנו ולא כתיב בן
קריש אלא בן נמי משמע כרוך אחריו: **בזה** דתימא אתי צד
בוס ומשתמש בו קמי"ל. לא דמי לחניו עבד ותלמי בן תורין (תנינא
דף ב:): דלסור בחנניה שפחה ותלמי צד

ולחנניה כתיב אותו וכתיב בנו. וא"ל ולשמוק מואתו ומנו
ולחננו בן וי"ל ללא מדכתיב את צנו ולא כתיב בן
קריש אלא בן נמי משמע כרוך אחריו: **בזה** דתימא אתי צד
בוס ומשתמש בו קמי"ל. לא דמי לחניו עבד ותלמי בן תורין (תנינא
דף ב:): דלסור בחנניה שפחה ותלמי צד

ולחנניה כתיב אותו וכתיב בנו. וא"ל ולשמוק מואתו ומנו
ולחננו בן וי"ל ללא מדכתיב את צנו ולא כתיב בן
קריש אלא בן נמי משמע כרוך אחריו: **בזה** דתימא אתי צד
בוס ומשתמש בו קמי"ל. לא דמי לחניו עבד ותלמי בן תורין (תנינא
דף ב:): דלסור בחנניה שפחה ותלמי צד

ולחנניה כתיב אותו וכתיב בנו. וא"ל ולשמוק מואתו ומנו
ולחננו בן וי"ל ללא מדכתיב את צנו ולא כתיב בן
קריש אלא בן נמי משמע כרוך אחריו: **בזה** דתימא אתי צד
בוס ומשתמש בו קמי"ל. לא דמי לחניו עבד ותלמי בן תורין (תנינא
דף ב:): דלסור בחנניה שפחה ותלמי צד

ולחנניה כתיב אותו וכתיב בנו. וא"ל ולשמוק מואתו ומנו
ולחננו בן וי"ל ללא מדכתיב את צנו ולא כתיב בן
קריש אלא בן נמי משמע כרוך אחריו: **בזה** דתימא אתי צד
בוס ומשתמש בו קמי"ל. לא דמי לחניו עבד ותלמי בן תורין (תנינא
דף ב:): דלסור בחנניה שפחה ותלמי צד

ולחנניה כתיב אותו וכתיב בנו. וא"ל ולשמוק מואתו ומנו
ולחננו בן וי"ל ללא מדכתיב את צנו ולא כתיב בן
קריש אלא בן נמי משמע כרוך אחריו: **בזה** דתימא אתי צד
בוס ומשתמש בו קמי"ל. לא דמי לחניו עבד ותלמי בן תורין (תנינא
דף ב:): דלסור בחנניה שפחה ותלמי צד

ולחנניה כתיב אותו וכתיב בנו. וא"ל ולשמוק מואתו ומנו
ולחננו בן וי"ל ללא מדכתיב את צנו ולא כתיב בן
קריש אלא בן נמי משמע כרוך אחריו: **בזה** דתימא אתי צד
בוס ומשתמש בו קמי"ל. לא דמי לחניו עבד ותלמי בן תורין (תנינא
דף ב:): דלסור בחנניה שפחה ותלמי צד

ולחנניה כתיב אותו וכתיב בנו. וא"ל ולשמוק מואתו ומנו
ולחננו בן וי"ל ללא מדכתיב את צנו ולא כתיב בן
קריש אלא בן נמי משמע כרוך אחריו: **בזה** דתימא אתי צד
בוס ומשתמש בו קמי"ל. לא דמי לחניו עבד ותלמי בן תורין (תנינא
דף ב:): דלסור בחנניה שפחה ותלמי צד

רבינו גרשום

משמע. כלומר אב ובנו
ולא אם ובנה: הילכך
נוהג בין בוכרים כו'.
כלומר בין באב ובנו בין
באם ובנה: אמר שמואל
הלכה כחנניה. כלומר
כשם שהלכה כמותו לעיל
כך בהלכה זו: הלכה
כחנניה. כלומר החושש
לזרע האב: ואודא
שמואל לטעמיה.
כלומר דשמואל תני
לחנניה בלשון חכמים
ומדחני בלשון חכמים
כלומר הלכה כחנניה: דתנן
ר' יהודה אומר
הנולדים מן הסוס כו'.
כלומר הנולדים מן
הסוסיא: אע"פ שאביהן
דאין חוששין לזרע האב:
והנולדים מן החמור.
כלומר מהחמורה עם
הנולדים מן הסוסיא
אין חוששין לזרע האב
עם האם. כלומר (א)
הולד כלומר דאין
חוששין לאב: אלא אי
אמרת ספוקי מספקא
ליה כו'. כלומר (ב) אי בר
חמור הוא חוששין לזרע
האב ואסור: לא מין סוס
ולא מין חמור אלא
מינה. כלומר פרד
מרישין עליה: עבי
קליה בר חמרא. כלומר
בר חמור: כי מעיילת
לי כודינייתא בריספק.
כלומר דכלאים בחרישה
אסור אע"ג דכתיב לא
תחרוש בשור ובחמור
ליפיק שור שור משבת
מה הלך כל בהמה
בכלל דכתיב וכל בהמתך
אף כן כל בהמת
כלאים בכלל חרישה:

השק שלמה

על רבינו גרשום

(א) נראה דתפר כן וי"ל
מפשיט פשיטא ליה כלומר
וכו'. (ב) נראה דל"ל לומר אי
חוששין לזרע האב זכר חמור
הוא וסוסיא